

Nr 302.

Ankom till riksdagens kansli den 13 december 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av ytterligare medel till tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet.

(3:e avd.)

I propositionen nr 387 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 29 november 1946, föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten, fonden för låneunderstöd, till Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 35 000 000 kronor.

I skrivelse den 25 november 1946 har *statens byggnadslånebyrå* anmält, att det investeringsanslag å 50 000 000 kronor som för innevarande budgetår anvisats till Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet icke torde komma att förslå till att upprätthålla den därmed avsedda låneverksamheten längre än till slutet av december 1946 och att till följd därav en förstärkning av anslaget vore erforderlig.

Tillförordnade departementschefen, statsrådet Mossberg har anfört följande.

De nya bestämmelserna om tertiärlån och tilläggslån för flerfamiljshus äro meddelade i kungörelsen den 29 juni 1946 (nr 551) och äga tillämpning på låneansökningar, som ingivas till statens byggnadslånebyrå från och med den 1 juli 1946. För sådana låneärenden, som anhängiggjorts hos byggnadslånebyrån före den 1 juli 1946 men icke före denna dag blivit föremål för preliminärt beslut, och sådana, beträffande vilka allenast preliminärt beslut meddelats före nämnda dag, gälla övergångsbestämmelser. Dessa möjliggöra viss valfrihet för den lånesökande att efter byråns prövning antingen erhålla lånet enligt de äldre i kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 569) meddelade bestämmelserna eller enligt de nya.

För tertiärlån till flerfamiljshus enligt de nya bestämmelserna har för budgetåret 1946/47 å kapitalbudgeten anvisats ett anslag under beteckningen lånefonden för bostadsbyggande. Tertiärlånen till flerfamiljshus enligt de äldre bestämmelserna bestridas från det å kapitalbudgeten anvisade anslaget till tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet, vilket dock under innevarande budgetår huvudsakligen tages i anspråk för lån till enfamiljshus.

Vid beräkningen av dessa anslag togs hänsyn till de möjligheter att välja lånevillkor, som öppnats genom övergångsbestämmelserna till 1946 års kungörelse. Härvid förutsattes, att det övervägande antalet låntagare med valfrihet mellan äldre och nya lånebestämmelser skulle föredraga de nya bestämmelserna. Dessa överväganden föranledde å ena sidan, att under det nya anslaget till lånefonden för bostadsbyggande beräknades ett belopp av

65 miljoner kronor för tertiärlåneärenden, som ingivits före den 1 juli 1946 och beträffande vilka intet beslut eller allenast preliminärt beslut meddelats före nämnda dag men där lånesökanden önskade bliva delaktig av villkoren enligt de nya bestämmelserna. Å andra sidan kunde man vid beräkningen av anslaget till tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet utgå från att genom berörda omprövning enligt de nya bestämmelserna av redan preliminärt enligt de äldre bestämmelserna beviljade lån medel skulle återföras till detta anslag. Det beräknades, att denna anslagsökning skulle överstiga det medelsbehov, som skulle uppstå om vissa av de före den 1 juli 1946 anhängiggjorda men ej preliminärt avgjorda ansökningarna om tertiärlån till flerfamiljshus övergångsvis skulle behandlas enligt de äldre bestämmelserna. Det nettoöverskott, som härigenom skulle uppstå, beräknades till 15 miljoner kronor, varför anslaget, från vilket även som nämnts tillgodoses medelsbehovet för lån till enfamiljshus — uppskattat till 65 miljoner kronor — ansågs kunna bestämmas till 50 miljoner kronor.

Byggnadslånebyrån har nu anmält, att de gjorda beräkningarna i fråga om övergångsbestämmelsernas verkningar ur anslagssynpunkt icke visat sig hålla. De lånesökande, som enligt övergångsbestämmelserna medgivits valfrihet mellan de nya lånen och de äldre, ha icke hittills i den omfattning, som beräknats, anhållit att få övergå till de nya. Härvid synas olika — av byggnadslånebyrån i dess skrivelse berörda — omständigheter ha spelat in. Såsom en följd härav har anslaget till tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet kommit att belastas i betydligt större utsträckning än tidigare förutsatts. Byggnadslånebyrån har beräknat det ytterligare medelsbehovet under anslaget till 35 miljoner kronor och föreslagit, att detta belopp skulle tillföras anslaget från anslaget till lånefonden för bostadsbyggande.

En förstärkning av anslaget till tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet synes ofrånkomlig för att kunna möta under återstoden av innevarande budgetår uppkommande krav på anslaget. Mot byggnadslånebyråns beräkning av det ytterligare medelsbehovet, 35 miljoner kronor, har jag icke något att erinra. Ur budgetteknisk synpunkt finner jag lämpligt, att detta belopp anvisas på tilläggsstat under rubriken Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Därvid bör dispositionsrätten till det för innevarande budgetår anvisade investeringsanslaget till lånefonden för bostadsbyggande i motsvarande mån inskränkas.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 under fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 35 000 000 kronor.

Stockholm den 13 december 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 303.